

**اتحادیه صادرکنندگان
فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران**

تمولات بازار نفت در هفته منتهی به ۵ مارس ۲۰۲۱

تهیه شده در واحد پژوهش اتحادیه اوپکس
تاریخ انتشار: ۲۳ اسفند ۱۳۹۹

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۵ مارس ۲۰۲۱

➤ وقایع مهم طی دوره ۱ تا ۵ مارس، ۲۰۲۱:

گمانه‌زنی قبل از اجلاس اوپک پلاس)

اجلاس اوپک پلاس)

کاهش تولید نفت کانادا)

واکسیناسیون)

➤ وضعیت روسیه

➤ وضعیت بنیادی بازار نفت:

اقتصادی: شاخص PMI)

تقاضا: مسافت طی شده اتومبیل‌های آمریکا)

سطح ذخیره‌سازی‌های تجاری آمریکا و سطح ذخیره‌سازی‌های استراتژیک و تجاری چین)

قیمت قراردادهای آتی‌ها)

تولید نفت شیل)

مقدمه

واحد پژوهش اتحادیه در نظر دارد، از سال ۱۴۰۰ تحولات مربوط به بازار نفت را با توجه به اهمیتی که در فضای فعالیت اعضا این اتحادیه دارد مورد بررسی و پایش قرار دهد. بدین منظور اقدامات مربوط به انجام این فعالیت آغاز شده است و گزارشی که تحت عنوان تحولات بازار نفت تهیه شده است در این راستا قرار دارد. به منظور تکمیل محتوی این کار پژوهشی و مطالعاتی به مساعدت، راهنمایی و همکاری تک تک اعضا محترم نیاز است. واحد پژوهش اتحادیه آمادگی خود را به برای دریافت این نظرات اعلام می‌دارد. لذا برای تکمیل مطالب و محتوی این سند منتظر دریافت نظرات ارزشمند شما هستیم.

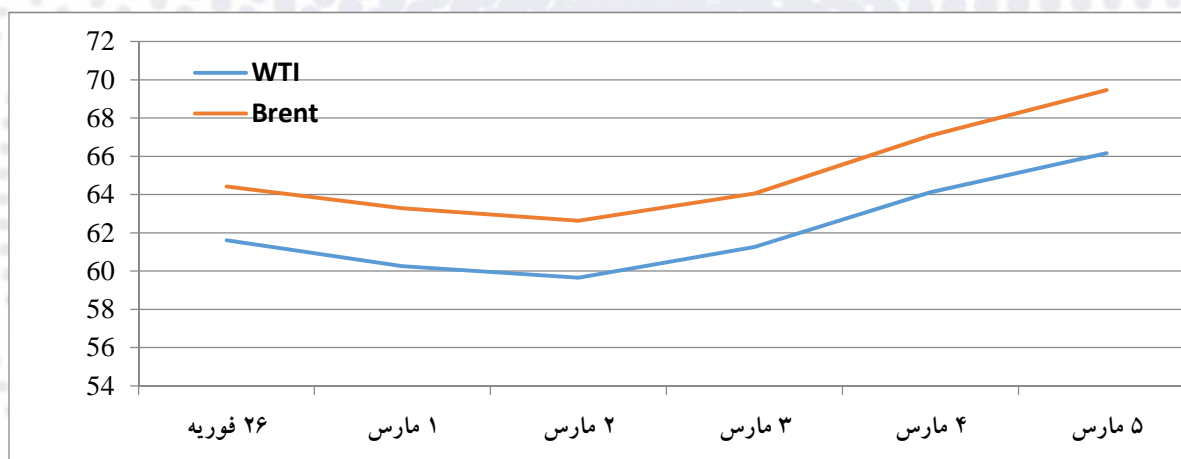

وقایع مهم طی دوره ۱ تا ۵ مارس، ۲۰۲۱

روند قیمت‌ها:

در هفته منتهی به ۵ مارس ۲۰۲۱، قیمت‌های نفت خام روند صعودی داشت و در روز جمعه ۵ مارس، قیمت‌ها حدود ۳ درصد افزایش یافت و به بالاترین سطح در طی بیش از یک سال گذشته رسید. قیمت نفت خام برنت در بازار بورس لندن برای تحویل در ماه مه با افزایش ۲,۶۲ دلاری نسبت به روز پنجشنبه با قیمت ۶۹,۳۶ دلار در هر بشکه تسویه گردید. قیمت نفت خام سبک آمریکا در بازار نایمکس برای تحویل در ماه آوریل نیز با ۲,۲۶ دلار در هر بشکه تسویه شد. در نتیجه این معاملات، حق مرغوبیت نفت خام برنت نسبت به نفت خام WTI برای ماه مه به ۳,۴۴ دلار به ازای هر بشکه رسید.

نمودار هفتگی قیمت نفت‌های خام، ۲۰۲۱

مهم‌ترین وقایعی که در هفته گذشته منجر به افزایش قیمت نفت شد، به شرح ذیل می‌باشد:

۱- گمانه‌زنی قبل از اجلاس اوپک پلاس:

انتظار برافزایش تولید: در روز اول و دوم مارس ۲۰۲۱، قیمت نفت خام شاخص برنت و WTI به دلیل نگرانی ناشی از تصمیم اوپک پلاس مبنی برافزایش تولید و بازگشت یک میلیون بشکه نفت خام توسط عربستان به بازار نفت، کاهش یافت.

درخواست هند از اوپک برای افزایش تولید و کاهش قیمت: کشور هند که ۸۰ درصد نفت خام خود را از طریق واردات تأمین می‌کند از تصمیم اوپک پلاس مبنی بر کاهش تولید نگران شده است زیرا این امر منجر به افزایش واردات نفت خام و افزایش تورم در این کشور می‌گردد. در اوایل هفته، هند با اعلام اینکه از کاهش دستوری تولید حمایت نمی‌کند خواستار افزایش تولید اوپک پلاس شد. در سال گذشته که قیمت‌های نفت خام به شدت کاهش یافت، هند تمام ظرفیت ذخایر نفت خام

استراتژیک خود را با خرید نفت ۱۹ دلار در هر بشکه تکمیل کرد و با این اقدام ۷۰۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی برای این کشور صورت پذیرفت. پس از صعود قیمت‌ها به بیش از ۶۰ دلار در هر بشکه، این کشور به دنبال مذاکره با اوپک پلاس و تشریح تأثیر افزایش قیمت بر مصرف و بهبود اقتصاد است.

۲- اجلاس اوپک پلاس:

روز جمعه ۵ مارس ۲۰۲۱، قیمت‌های نفت خام با تصمیم اوپک پلاس مبنی بر تمدید توافق کاهش تولید تا پایان آوریل، حدود ۳ درصد افزایش یافت و به بالاترین سطح در طی بیش از یک سال گذشته رسید. طی توافق جدید فقط به کشورهای روسیه و قزاقستان اجازه داده شد تا میزان اندکی بر تولید افزایش دهند. تولیدکنندگان اوپک پلاس رویکردی محتاطانه اتخاذ نمودند و با در نظر گرفتن تنها ۱۵۰ هزار بشکه در روز افزایش در تولید، توافق کاهش تولید را تا پایان ماه آوریل تمدید کردند، این در حالی است که فعالان بازار انتظار افزایش ۱,۵ میلیون بشکه‌ای در میزان تولید کشورهای عضو این ائتلاف را در ماه آوریل داشتند. برخی از پیش‌بینی کنندگان پس‌ازاین تصمیم اوپک پلاس، چشم‌انداز قیمت نفت را افزایش دادند.

گولدمن ساکس با اشاره به انتظار کاهش سطح ذخایر نفت خام، هزینه‌های نهایی بالاتر از سرگیری فعالیت‌های بالادستی نفت خام و افزایش حجم فعالیت‌های سفته‌بازی در بازار نفت، پیش‌بینی خود از قیمت نفت خام برنت در سه‌ماهه دوم و سوم سال ۲۰۲۱ را به میزان ۱۰ دلار در هر بشکه افزایش داد. این بانک انتظار دارد قیمت‌های نفت خام برنت در سه‌ماهه دوم و سوم سال به ترتیب به ۷۰ و ۷۵ دلار در هر بشکه برسد درحالی‌که قبلاً قیمت نفت خام برنت در این مقاطع زمانی به ترتیب ۶۰ و ۶۵ دلار در هر بشکه پیش‌بینی شده بود.

پیش‌بینی موسسه گلدمن ساکس از قیمت برنت در سه‌ماهه دوم سال را با ۵ دلار افزایش به ۷۵ دلار به ازاء هر بشکه و در سه‌ماهه سوم سال به ۸۰ دلار به ازاء هر بشکه رساند. موسسه UBS نیز قیمت نفت خام برنت و WTI در سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۱ را به ترتیب به ۷۵ و ۷۲ دلار در هر بشکه پیش‌بینی کرد.

۳- کاهش تولید کانادا:

تولیدکنندگان بزرگ شیل اویل در غرب کانادا حدود نیم میلیون بشکه در روز تولید خود را کاهش دادند که به قرارداد کاهش تولید اوپک پلاس جهت متعادل کردن بازار کمک کند. به گزارش خبرگزاری بلومبرگ، شرکت منابع طبیعی کانادا قصد دارد فعالیت‌های خود را ۳۰ روز به خاطر تعمیرات و نگهداری معلق کند، به این ترتیب ۲۵۰ هزار بشکه در روز از تولید نفت خام آن کاسته می‌شود. شرکت سانکور

انرژی هم ۱۳۰ هزار بشکه در روز از تولید خود را در کل فصل بهار پایین می‌آورد. شرکت سینکروود کانادا هم به خاطر تعمیرات و نگهداری ۷۰ هزار بشکه در روز از تولید خود را در سه ماه دوم متوقف می‌کند. همکاری کانادا برای متعادل کردن بازار نفت با تولید کمتر مانند کاهش تولید در آمریکا یک استراتژی عامدانه برای مدیریت بازار نیست ولی اهمیت بسیاری دارد. حتی اگر این کاهش تولید کوتاه‌مدت باشد، صنعت شن‌های نفتی کانادا نمی‌تواند در بلندمدت باعث نگرانی عربستان شود چون به خاطر کاهش تقاضا در آینده، این صنعت نمی‌تواند رشد چندانی داشته باشد. سال‌ها افزایش تولید، کانادا را به چهارمین تولیدکننده بزرگ نفت خام در دنیا تبدیل کرده ولی نیمی از پروژه‌های توسعه‌ای این کشور به خاطر دو بار سقوط بازار از ۲۰۱۴ متوقف شده‌اند.

۴- واکسیناسیون:

افزایش سرعت واکسیناسیون نیز همسو با موافقت مجلس نمایندگان آمریکا با بسته حمایتی ۱,۹ میلیارد دلاری در حمایت از اقتصاد آسیب‌دیده این کشور پس از شیوع ویروس کرونا، نیز از جمله عوامل تأثیرگذار بر روند بازارهای جهانی بود. تصویب این بسته حمایتی بدون شک در احیای اقتصاد این کشور و افزایش میزان تقاضا نقش عمده‌ای خواهد داشت.

وضعیت روسیه:

یکی دیگر از وقایع مهم در هفته منتهی به ۵ مارس، رشد درآمد نفتی روسیه از محل صادرات آن کشور در نتیجه افزایش قیمت نفت بوده است. سال ۲۰۲۰ برای بسیاری از صنایع از جمله صنعت نفت سالی بحرانی بود. پس از شکست مذاکرات برای کاهش تولید نفت در ابتدای شیوع کرونا، قیمت هر بشکه نفت به شدت سقوط کرد. به دلیل سرریز شدن امکانات ذخیره‌سازی جهان، هیچ کشوری خریدار نفت نبود. این وضعیت بر نرخ ارز روبل روسیه که به طور سنتی به درآمد نفت و گاز وابسته است، تأثیر منفی زیادی گذاشت. روز چهارشنبه ۳ مارس، بلومبرگ به نقل از دو مقام رسمی مطلع گفت در پی افزایش بهای نفت خام، صنعت نفت روسیه می‌تواند پیش از موعد برنامه‌ریزی شده در سال جاری، استقراض ۸/۶ میلیارد دلاری (معادل ۵۰۰ میلیارد روبل روسیه) از دولت را تسویه نماید. سال پیش روسیه متحمل پیامدهای سقوط بهای نفت خام شد و ارزش روبل روسیه سقوط و درآمدهای نفتی آن کشور کاهش یافت. در مارس ۲۰۲۰ وزیر دارایی روسیه با ابراز ناامیدی از روند بهبودی اقتصاد روسیه، در خصوص کاهش ۴۰ میلیارد دلاری درآمدهای حاصل از نفت و گاز آن کشور نسبت به برنامه‌ها در پی سقوط قیمت جهانی نفت خام هشدار داد. بانک جهانی در گزارش ماه اوت سال ۲۰۲۰ اعلام کرد اقتصاد روسیه ۶ درصد کوچک‌تر شده است و روسیه نیز اعلام نمود به دنبال تنظیم برنامه‌ی پوششی برای حفظ درآمدهای نفتی در خلال سقوط بهای نفت خام است. مقامات رسمی اذعان دارند

که در سال جاری استقراض صنعت نفت روسیه از دولت از ۵۰ میلیون دلار آمریکا به ۴۳ میلیون کاهش می یابد و حتی یکی از منابع میزان کاهش را معادل ۵/۱۳ میلیون دلار دانست.

وضعیت متغیرهای بنیادی بازار نفت

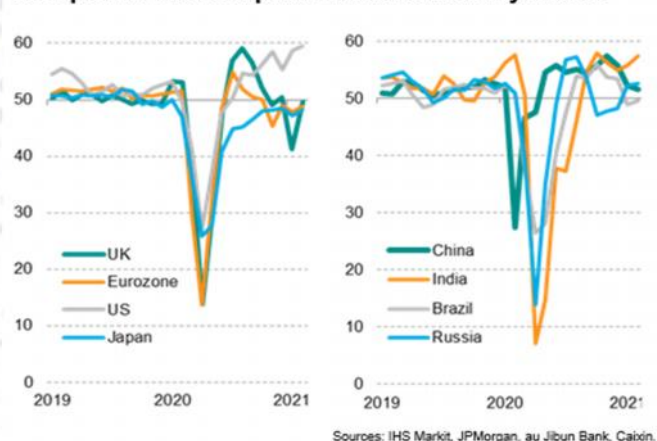
شاخص PMI:

این شاخص یکی از مهم ترین شاخص های اقتصادی است که نمایانگر شرایط اقتصادی هر کشور است و وضعیت رونق و رکود در بخش های مختلف کسب و کار را نشان می دهد و مرز ۵۰ واحد جداکننده رشد اقتصادی از انقباض آن محسوب می شود. همان طور که در نمودارهای زیر ملاحظه می شود، تولید ناخالص داخلی برای هشتمین ماه متوالی افزایش یافت که ناشی از احیای تقاضا است. از آنجایی که رشد در سه ماه منتهی به ژانویه کند شده بود که در درجه اول منعکس کننده اقدامات مجدد برای کنترل شیوع بیشتر ویروس در بسیاری از کشورها بود، در فوریه به طور متوسط محدودیت ها کاهش یافت. این در حالی است که شاخص ترکیبی PMI در آمریکا افزایش و بهبود رشد فعالیت ها را از ۵۸ در ماه ژانویه به ۵۹ در ماه فوریه نشان می دهد. شرکت های تولیدی بخش صنعت در چین روند فزاینده تولید را در ماه نوامبر با شتابی سریع تر طی مدت ۱۰ سال گذشته به ثبت رساندند. این شرکت ها روند افزایشی را بیشتر به افزایش حجم سفارشات جدید و همچنین بهبود در وضعیت ناشی از کووید-۱۹ نسبت می دهند. در این میان منطقه یورو به دلیل کاهش سطح فعالیت بخش خدمات، چهارمین کاهش ماهانه متوالی در تولید را تجربه کرده است. با ادامه محدودیت های مربوط به کووید-۱۹، بسیاری از مشاغل تحت تأثیر رکود در بخش خدمات قرار گرفتند اما رکود بخش خدمات منطقه یورو با رشد سریع تر تولید به رهبری آلمان جبران شد. از سوی دیگر انتظارات بهبود فعالیت های کسب و کار تقریباً به بیشترین مقدار خود طی سه سال گذشته افزایش یافت، زیرا شرکت ها به دنبال استفاده گسترده از واکسن هستند که اجازه می دهد محدودیت ها را کاهش دهد.

Global PMI and GDP

Composite PMI Output/Business Activity Index

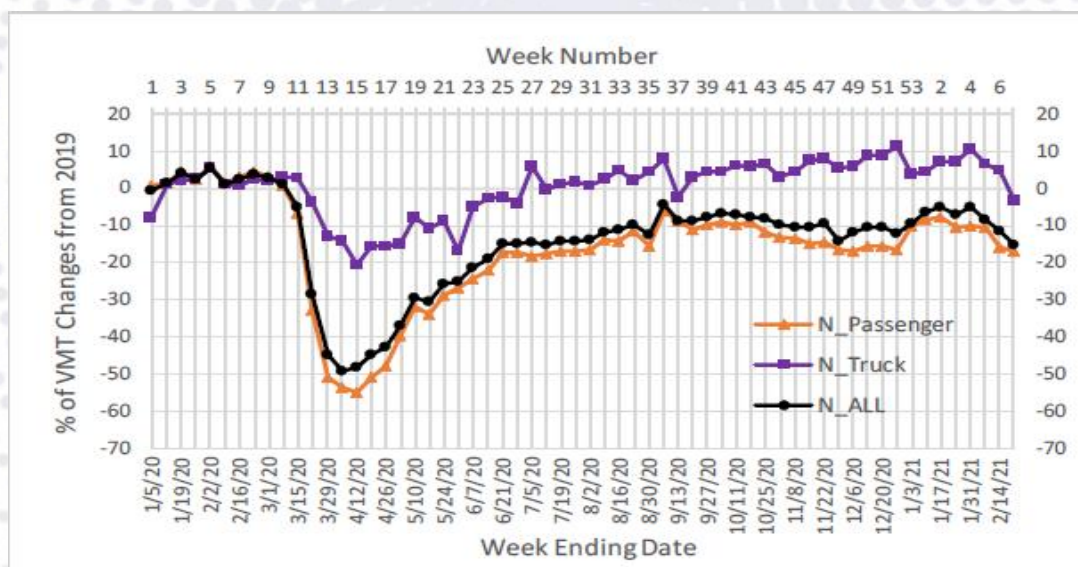

مسافت طی شده اتومبیل های آمریکا:

از مسافت طی شده توسط خودروهای آمریکایی به عنوان شاخصی بر میزان مصرف نفت استفاده شده است. از دید آژانس بین المللی انرژی، سفرهای جاده ای یک عامل مهم رشد تقاضا برای نفت است. مطابق با نمودار زیر، مسافت طی شده توسط خودروهای سواری از اوایل فوریه ۲۰۲۱ کاهش یافت که علت عمده آن برودت شدید هوا و یخ زدگی در جنوب ایالات متحده آمریکا بود. این سرمای شدید موجب قطع دوره ای برق در منازل مسکونی و بخش های تجاری شد. بارش برف و سرمای که در ۳۲ سال گذشته بی سابقه بود؛ موجب تعطیلی دفاتر کار شد. این امر منجر به کاهش تقاضا برای حمل و نقل جاده ای و کاهش تقاضا برای بنزین شد. با نزدیک شدن به فصل بهار و تابستان و افزایش واکسیناسیون و کاهش محدودیت های ناشی از ویروس کرونا، انتظار می رود تقاضا برای حمل و نقل و به دنبال آن تقاضا برای نفت خام افزایش یابد.

تغییر در میزان مسافت طی شده خودروهای آمریکا

سطح ذخیره سازی های تجاری آمریکا و سطح ذخیره سازی های استراتژیک و تجاری چین:

گزارش های موجودی ذخایر آمریکا در هفته منتهی به ۵ مارس، افزایش غیرمنتظره ای در میزان ذخایر نفت را نشان داد. موسسه امریکن پترولیوم روز سه شنبه گزارش کرد ذخایر نفت آمریکا در هفته منتهی به پنجم مارس، ۱۲٫۸ میلیون بشکه رشد کرده است. به گزارش رویترز روز دوشنبه اول مارس، بهبود بازار انرژی آغاز شده است. این بهبود بسیار مورد انتظار بود ولی دیر آغاز شد. سال گذشته صنعت نفت و گاز به دلیل اجبار مردم به ماندن در منزل و کاهش مسافرت ها و در نتیجه کاهش تقاضا به شدت آسیب دید. از ماه مارس، فعالان در این صنعت میزان تقاضا و ذخایر نفت را که شاخصی برای اندازه گیری توازن عرضه و تقاضای نفت خام

است را مورد توجه قرارداده‌اند. در طول این زمان، فعالانی چون اوپک پلاس عامدانه تولید خود را به شدت کاهش داده‌اند تا توازن عرضه و تقاضای نفت خام را حفظ کنند، در حالی که دسته دیگر از تولیدکنندگان مانند آمریکا به دلیل افزایش شدید میزان ذخایر نفت خام و کاهش قیمت‌ها مجبور به کاهش سطح تولید شدند. اکنون که گروه موسوم به اوپک پلاس مانع از عرضه میلیون‌ها بشکه نفت خام به بازار نفت شده است و از طرفی تولید واکسن جدید باعث ایجاد خوش‌بینی در سراسر جهان شده است، توازن عرضه و تقاضای نفت خام بهبود پیدا کرده است. میزان ذخایر نفت خام در آمریکا که قابل رصدهترین بازار نفت در سراسر دنیا است اکنون به سطح میانگین ۵ ساله خود رسیده است و این واقعیت نشان‌دهنده توازن عرضه و تقاضای نفت در آینده بسیار نزدیک است، اما هنوز این بازار در معرض تهدید است. روز دوشنبه به دلیل نگرانی از تصمیم اعضای اوپک پلاس مبنی بر کاهش سطح تعهدات توافق نسبت به ماه آوریل و همچنین کاهش میزان ورودی مواد اولیه صنایع چین که در فوریه به کمترین میزان خود در ۹ ماه اخیر رسیده است، قیمت‌های نفت کاهش یافت. همچنین شایعاتی مبنی بر پر شدن سطح ذخایر استراتژیک نفت خام چین وجود دارد و در نتیجه شاید واردات این کشور کاهش یابد.

قیمت قراردادهای آتی‌ها

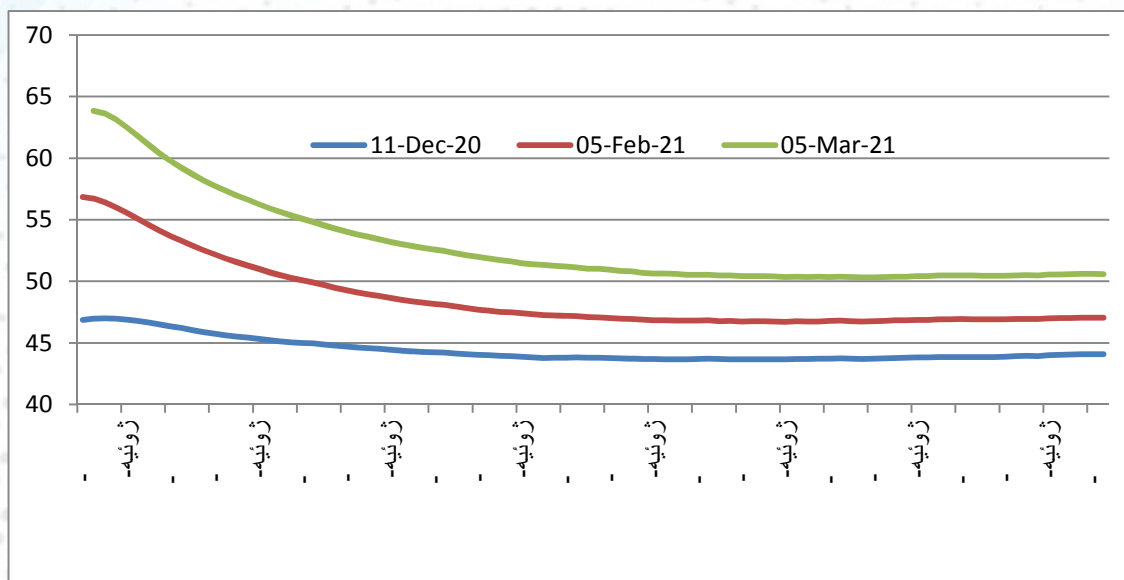
ساختار بازار آتی‌های نفت خام در ماه‌های اخیر در حالت بکواردیشن^۱ قرار گرفت. در اوایل هفته گذشته با وجود افت قیمت نفت هیچ تغییر خاصی در ساختار بازار نفت ایجاد نشد و در ۵ مارس قیمت بازار نقدی ۱۵ دلار بیشتر از قیمت قراردادهای بازار آتی بوده است. همان‌طور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود، قیمت نفت خام برای تحویل در ماه‌های آینده تحت عنوان قراردادهای آتی در ماه مارس نسبت به ماه‌های قبلی بالاتر است و با افزایش قیمت اسپات نفت خام، قیمت قراردادهای آتی افزایش یافته است و چون قیمت‌های نفت افزایشی است، تقاضا برای خرید اوراق با تاریخ سررسید نزدیک بالاتر است. این امر نشان می‌دهد، عرضه نفت جهان رو به کاهش و تراز مجدد عرضه و تقاضا به سرعت در حال پیشرفت می‌باشد که منعکس‌کننده افت سطح ذخیره‌سازی‌های نفت خام است. دلیل اصلی این روند تلاش اوپک و کشورهای غیر اوپک مشارکت‌کننده در بیانیه همکاری برای تنظیم عرضه نفت به بازار است.

– Backwardation: به موقعیتی گفته می‌شود که در آن قیمت محموله‌های نقدی از قیمت‌های آتی آن بیشتر می‌شود.

قیمت قراردادهای آتی های نفت خام آمریکا

تولید نفت شیل:

اداره اطلاعات انرژی آمریکا در جدیدترین گزارش ماهانه خود اعلام کرد تولید نفت آمریکا در سال ۲۰۲۱ به میزان ۱۶۰ هزار بشکه در روز کاهش پیدا کرده و به ۱۱,۱۵ میلیون بشکه در روز می رسد درحالی که در گزارش ماهانه قبلی خود میزان کاهش تولید امسال را ۲۹۰ هزار بشکه در روز پیش بینی کرده بود.

اداره اطلاعات انرژی آمریکا در جدیدترین گزارش ماهانه خود اعلام کرد که تولید نفت خام ایالات متحده در فوریه ۲۰۲۱ به طور متوسط ۱۰,۴ میلیون بشکه در روز است که نسبت به تولید ژانویه ۰,۵ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. بیشتر این کاهش به دلیل یخبندان بود که بیشتر مناطق آن کشور، به ویژه تگزاس را تحت تأثیر قرارداد. برخلاف زیرساخت های تولید نفت در مناطق شمالی این کشور، زیرساخت های تگزاس مانند سرچاه ها، خطوط جمع آوری و تأسیسات فرآوری بیشتر در معرض اثرات هوای بسیار سرد قرار گرفتند. همچنین این کاهش به ویژه در حوضه پرمین، پربارترین منطقه نفتی ایالات متحده، بسیار زیاد بود. کاهش تولید نیز در ایگل فورد، در جنوب تگزاس و حوضه آنادارکو در اوکلاهما قابل توجه بود.

اداره اطلاعات انرژی آمریکا همچنین پیش بینی می کند که تولید نفت خام در مارس به ۱۱,۰ میلیون بشکه در روز خواهد رسید و انتظار دارد تولید نفت خام ایالات متحده به طور متوسط ۱۱,۱ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۱ و ۱۲,۰ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ باشد. در سال ۲۰۲۰، تولید به طور متوسط ۱۱,۳ میلیون بشکه در روز بود، درحالی که از ۱۲,۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ کاهش داشت. پیش بینی فعلی EIA برای تولید نفت خام آمریکا در سال ۲۰۲۲ به دلیل افزایش قیمت نفت خام در مقایسه با پیش بینی ماه گذشته ۰,۵ میلیون بشکه در روز بیشتر است.

بر اساس گزارش بیکر هیوز در هفته گذشته تعداد دکل های حفاری نفت در این مدت یک دستگاه افزایش داشت و مجموع دکل های حفاری نفتی در آمریکا به ۳۱۰ دستگاه رسید. شرکت های بزرگ نفتی آمریکا در هفته ی گذشته و در ادامه ی روند هفت ماهه اخیر تعداد دکل های حفاری چاه های نفت و گاز را به بیشترین رقم از ماه مه ۲۰۱۸ تاکنون افزایش دادند. اگرچه سرعت افزایش دکل ها در ماه فوریه علی رغم صعود بهای نفت، کند گردید. بنابر اعلام Baker Hughes، تعداد دکل های در حال حفاری به عنوان شاخصی از تولید در ماه های آتی، در هفته ی منتهی به ۲۶ فوریه با پنج دستگاه (۴ دکل در چاه نفت و یکی در چاه گاز) افزایش در مجموع به ۴۰۲ دستگاه (۳۰۹ دستگاه چاه نفت و ۹۲ دستگاه چاه گازی) رسید. افزایش ۱۸ دستگاه در ماه فوریه در مقایسه با ۳۳ و ۳۱ دستگاه به ترتیب در ماه های ژانویه و دسامبر حاکی از کاهش سرعت رشد تعداد دکل هاست. با این حساب تعداد دکل ها ۳۸۸ دستگاه، معادل ۴۹ درصد کم تر از زمان مشابه سال پیش می باشد؛ گرچه در ماه اوت به کم ترین تعداد معادل ۲۴۴ دستگاه نیز رسید. تمامی دکل های اضافه شده در حوضه ی Permian در غرب تگزاس بوده است. شرکت خدمات مالی Co & Cowen آمریکا با بررسی ۴۵ شرکت مستقل اکتشاف و تولید، خبر از برابری سرمایه گذاری در سال ۲۰۲۱ همچون ۲۰۲۰ به دنبال کاهش حجم سرمایه گذاری به میزان ۴۹ درصد در ۲۰۲۰ و ۱۲ درصد در ۲۰۱۹ داد.

Oil production
thousand barrels/day

